

De Stemming van 29 april 2018

Het electorale landschap deze week wordt bepaald door de ontwikkelingen rondom de memo's bij de besluitvorming inzake de dividendbelasting. De verschuivingen die we zien hangen daar zeker mee samen. Het verlies van de regeringspartijen, dat toch al groot was, is met 5 zetels verder gestegen. VVD, D66 en ChristenUnie dalen 1 zetel. Het CDA daalt er 2. Daarmee staat de coalitie nog maar op 54 zetels, 22 minder dan ze hadden bij de verkiezingen. Zes oppositiepartijen stijgen ieder 1 zetel. GroenLinks heeft nu 17 zetels, nog maar 7 minder dan de VVD.

D66 staat nu op de laagste score sinds de verkiezingen van 2012. En de score van 13 zetels (de uitslag van het CDA bij de verkiezingen direct na de periode van het kabinet met de gedoogsteun van de PVV) heeft het CDA sindsdien ook maar een paar keer gehaald.

Het is heel bijzonder dat de grootste partij nog maar 24 zetels telt en nog slechts 12 zetels voor ligt op de partij op de 8e plaats.

De uitslagen van het onderzoek over de ontwikkelingen van de afgelopen week, lijken te indiceren, dat deze electorale ontwikkelingen niet van korte duur zal zijn.

Peiling Zetelverdeling

zetels	TK2017	22-04-2018	29-04-2018	Versch. t.o.v. vorige week	Versch met TK2017
VVD	33	25	24	-1	-9
GroenLinks	14	16	17	1	3
Forum voor Democratie	2	15	16	1	14
SP	14	14	15	1	1
CDA	19	15	13	-2	-6
PVV	20	12	13	1	
D66	19	13	12	-1	-7
PvdA	9	11	12	1	3
Partij voor de Dieren	5	8	8		3
50PLUS	4	7	7		3
ChristenUnie	5	6	5	-1	
DENK	3	5	5		2
SGP	3	3	3		
Totaal	150	150	150		
Coalitie	76	59	54	-5	-22

Men zou kunnen stellen dat dit een heftige reactie is op het debat over de memo's inzake de afschaffing van de dividendbelasting. Maar, zoals de rest van het onderzoek van vandaag laat zien is er niet alleen sprake van een forse vertrouwensbreuk, maar ook zullen de toekomstige discussies over de afschaffing van de dividendbelasting blijven functioneren als het wrijven van zout in de "wonden" bij een groot deel der kiezers.

Allereerst zien we dat door de gebeurtenissen van de afgelopen week en de verdere informatie die beschikbaar is gekomen over de voor- en nadelen van het besluit, nu nog maar 18% voor de afschaffing is. (Dat was vorige week 26%). Bij de VVD is het aandeel nu van 55% naar 40% gedaald. De steun onder de CDA- en VVD-kiezers is ook gedaald. Bij de oppositiepartijen zien we beperkte verschuivingen (het was doorgaans al laag). Alleen bij Forum voor Democratie zien we een duidelijke daling.

Houding t.o.v. afschaffing van dividendbelasting

verticaal geperceenteerd	Allen	TK2017									
		VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FvD	PVV	50PLUS
Voor op 22 april 2018	26%	55%	31%	25%	2%	7%	6%	7%	22%	14%	1%
Voor op 29 april 2018	18%	40%	17%	19%	0%	5%	6%	3%	10%	14%	2%

Ik kan me eigenlijk niet herinneren na een groot debat in de Tweede Kamer cijfers te krijgen, zoals u hieronder zult aantreffen. (Hoewel zo een zin met het woord "herinneren" erin na het debat enigszins beladen lijkt te zijn). De eerste tabel hieronder is daarbij eigenlijk de belangrijkste.

Daaruit blijkt dus dat de helft van de VVD-kiezers denkt dat de premier niet de waarheid sprak toen hij aangaf zich niet te herinneren memo's over dit onderwerp gezien te hebben. Bij CDA en D66 is het twee derde van de kiezers die denken dat hun eigen fractievoorzitters niet de waarheid sprak! Een week geleden waren de cijfers voor heel Nederland nog 10% lager.

61% van de Nederlanders zou bij de motie van afkeuring voor gestemd hebben en 27% tegen. Alleen onder de kiezers van de VVD is de groep die de motie ondersteunt laag, maar bij CDA en D66 zou een meerderheid de motie hebben ondersteund!

verticaal geperceenteerd	Allen	TK2017									
		VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FvD	PVV	50PLUS
De premier sprak niet de waarheid	76%	47%	71%	79%	96%	85%	90%	97%	96%	94%	80%
De 3 fractievoorzitters spraken niet de waarheid	73%	48%	66%	67%	95%	77%	87%	96%	96%	95%	80%
Zou zelf de motie van afkeuring gesteund hebben	61%	21%	53%	57%	85%	84%	91%	92%	95%	79%	75%

Nu blijkt uit het onderzoek dat 79% van de kiezers denkt dat liegen iets is wat alle politici wel eens doen. Dus het zou kunnen zijn dat dit aspect van het debat wel zal slijten. Maar het feit dat over de afschaffing van de vennootschapsbelasting nog diverse debatten gevoerd zullen gaan worden en het ook nog maar 11 maanden is voor de Provinciale Statenverkiezingen, met daaraan gekoppeld de samenstelling van de Eerste Kamer, zal ervoor zorgen dat de gebeurtenissen van de afgelopen week nog lang na-ijlen en ook wel eens een forse impact kunnen hebben op die verkiezingen in maart 2019.

- zie volgende pagina

Jesse Klaver werd duidelijk gezien als de sterkste in het debat. Daarbij is het interessant te zien dat hij ongeveer net zo hoog scoort bij de PvdA- en SP-kiezers als de "eigen" fractievoorzitter. Bij de kiezers van de andere partijen, behoudens van de VVD, staat hij op de eerste of tweede plaats.

Wie vond u sterk in het debat?

verticaal gepercenteerd	Allen	TK2017									
		VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FvD	PVV	50PLUS
Klaver (GroenLinks)	34%	14%	24%	30%	62%	66%	35%	51%	42%	30%	43%
Marijnissen (SP)	18%	5%	11%	11%	28%	32%	24%	48%	23%	13%	21%
Asscher (PvdA)	18%	5%	10%	17%	38%	68%	11%	24%	11%	12%	14%
Wilders (PVV)	16%	7%	11%	1%	7%	8%	4%	18%	38%	54%	21%

De stellingen hieronder laten ten slotte de ambivalente houding zien t.o.v. de premier. 56% van de kiezers vindt het wel knap van Rutte hoe zich toch uit dit soort situaties redt. Desondanks geeft 71% aan dat zij vinden dat na de volgende verkiezingen er een eind moet komen aan de regeringsperiode van Premier Rutte. Alleen onder de VVD-kiezers is dat een derde.

Eens met stellingen over Premier Rutte

verticaal gepercenteerd	Allen	TK2017									
		VVD	CDA	D66	GrLnks	PvdA	PvdD	SP	FvD	PVV	50PLUS
Rutte heeft vaak moeite met de waarheid	67%	29%	71%	59%	82%	81%	63%	94%	89%	96%	71%
Na deze regeringsperiode moet er een andere premier komen dan Rutte	71%	32%	69%	76%	87%	89%	95%	97%	97%	94%	70%
Ik vind het knap hoe Rutte zich toch uit dit soort situaties redt	56%	88%	55%	56%	50%	30%	71%	40%	34%	48%	24%